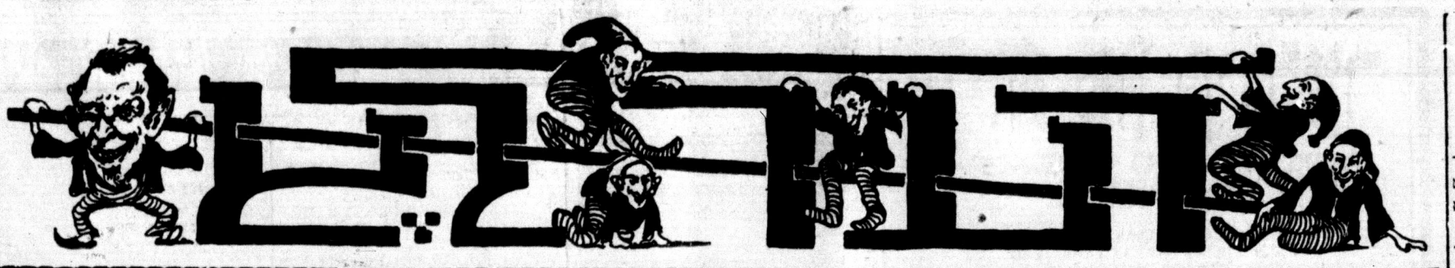

„טיקעטס" פאר א סאסייטי אונטערנעמונג

(הומאָרעסקע)
פון ל. מלאך

מיסטער רב בערנארד זיסקינד איז געווען א גוט־שטעהענדיגער "מעמבער" אין דער סאסייטי "שלום ושלוה אנשי בני סטריקאוו". ער האט געצאהלט זיינע "דיוס" אין צייט, זיך ניט געקווענקעלט, אז א "ברודער" איז געשטארבען און מען האט, לוט דער קאנסטיטוציע געמוזט נעהן צו דער לויה. עס האט איהם ניט פארדראסען, וואס גראד דעם ברודער האט זיך פארגלוסט צו שטארבען אין א מיטען וואך און ניט אום זונטאג... ער האט אפילו ניט געטאן וואס אנדערע מעמבערס זיך בעסער לאזען בישטראפען מיט צוויי דאלאר שטראף און ניט געהן צו דער לויה. מען האט אויסגערעכענט אז דאס איז נאך א מציאה, וואהרום ווי ניט ווי, איז א האלבער טאג ארבייט, דערנאך מוז מען זיך אריינכאפען אין א רעסטאראן, און די רעסטאראנען ארום די "סעמעטע־ריס" ווייסען ווי צו שינדען א הויט, הכלל ניט יעדען גלוסט זיך צו "ספענדען" א פינף־זעקס דאלאר אויף א טויטען סאסייטי ברודער . . .

מיסטער זיסקינד איז אבער אנדערש. ווען די 'קאנסטיטושאן' זאל דאס ניט געווען פארשריבען, וואלט מיר סיי ווי עס געדארפט פון זיך אליין טאן. וואהרום אך און ווהה אין דעם פינסטערען אמעריקע, מען לעבט אפ א לעבען, מען יאגט, מען ארבייט, מען "סלעקט" און מען סטרייקט און צו דעם אלעם זאל ניט זיין א צעהנד־ליג מנינים צו דער לויה...

דעריבער טאקי איז זיסקינד אויך דער ערשטער, ווי נאר מען פארשיט די לעצטע לאפעטע ערד. אזוי כאפט ער ארויס זיין "דאלער ביל" לויט דעם "אמענדמענט" וואס די סאסייטי האט אנגענומען צו דער קאנסטיטוציע, אז יעדער מיטגליעדער צאהלט אויס איין דאלאר צו דער אלמנה אדער קינדער פונ'ם געשטארבענעם, און אזוי ווי די סאסייטי צעהלט ארום דריי הונדערט מעמבערס, ווייסט מען וואס־נצינגסטענס, אז דריי הונ־דערט דאלאר וועט עס אריינברענגען פאר דער אלמנה און יתומים.

די מעמבערס אפילו אז זיי קומען שוין צו דער לויה, האבען אבער ליעב אפצוציהען מיט דעם "דאלער עקסטרע טעקס" זיי זאגען, אז מען וועט קומען צו א מיטינג און וועלען דארטען איבערגע־בען צום פינאנץ סעקרעטאר, רב זיסקינד האלט אבער ניט פון דעם. געשטארבען, באגראבען, באצאהלט דיין חוב צום גע־שטארבענעם? באצאהל שוין דיין חוב אויך צו זיין אלמנה און איהרע יתומים, ניב גלייך אויס'ן ארט דיין טאלער און אראפ פון מארק . . .

אויף בערנארד זיסקינדען זאגען אלע אין דער סאסייטי אז ער איז ניט קיין "אקטיווער מעמבער". אמת טאקע ער קומט רעגולער צו די מיטינגען, צאהלט זיינע "דיוס", ערפילט אלע זיינע פליכטען, אבער עפעס טאן פאר דער סאסייטי ממישות'דיגס טוט ער ניט. אפילו פאר דעם "דרייוו" וואס די סאסייטי האט אונ־טערגענומען וועגען שאפען נייע הונדערט "מעמבערס" האט ער אויך נארניט געטאן, ניט געקוקט אויף דעם וואס די "קאנדי־שאנס" זיינען געווען זעהר גינסטיגע, מען האט געקענט אריינטרעטען אהן איינ־טריט געלט, אהן א דאקטאר אונטערזוכונג און פאר דעם ערשטען מאנאט ניט צאה־לען.

ווער עס האט געברענגט מעהר, ווער ווענינער, אלע האבען אריינגעבראכט נייע מיטגליעדער, בערנארד — קיין איינעם ניט.

— עס איז געווג שעהן פון מיין זייט — האט ער געטענה'ט, אז איך באלאנג אין 'דאט'ס אל..."

אבער איינמאל, ביי א ספעשעל מי־טינג, וואס מען האט צונויפגערופען פון דער סאסייטי "שלום ושלוה אנשי בני סטריקאוו", און עס האט זיך געהאנדעלט אין א וויכטיגע זאך, דהינו, גאנץ סטרי־קאוו איז אפגעברענט געווארען, מען שלאפט דארט אונטערן פריען הימעל און מען נעהט אויס פאר א ביסען בלויט, און נאכדעם ווי דער פרעזידענט האט איבער־גלייענט דעם בריעף וואס דער סטריקא־דער רב האט געשיקט צו "די ליעבע ברי־דער אחים רחמנים פון יענער זייט ים" האט שוין אפילו בערנארד זיסקינדס גלייכגילטיגקייט זיך געריהרט. און נאך דעם ווי מען האט "נעמאכט פארשידענע פארשלאגען" און "געשטיצט" די פאר־שלאגען, זיי אפגעשטימט און דורכגעווארי־פען, האט זיסקינד געמאכט אזא פאר־שלאג:

— ברודער טשערמאן און ברידער מעמבערס! איך שלאג פאר, מען זאל מאכען א טעאטער־אונטערנעהמונג, זאל יעדער דא "געטעקסט" ווערען מיט הונ־דערט דאלאר, דאס הייסט יעדער מעמ־בער זאל נעהמען פאר הונדערט דאלאר "טיקעטס" צו פארקויפען און איך נעהם זיך אונטער פאר גאנצע דריי הונדערט דאלאר . . .

מען האט דעם פארשלאג שטארק אונטערגעשטיצט. מען האט געשטעלט צו דער אפשטימונג ווער עס איז געווען פאר און ווער געגען, מען האט דעם פארשלאג אנגענומען מיט אן אויסבעסערונג, דאס הייסט, אז מען קאן ניט "טעקסען" די מעמבערס, נאר וואס דען, אזוי ווי ברו־דער זיסקינד האט זיך אליין ארויסגערי־פען צו פארקויפען פאר דריי הונדערט דאלאר טיקעטס, זיינען מיר דאך שוין זיכער מיט א "סוקסעס" די איבערגיג ברי־דער וועלען פארשטעהן זייערע פליכטען און אויך זעהן צו פארשפרייטען בילעטען.

האט מען גערונגען א טעאטער און בערנארד זיסקינד האט געקראגען א פע־קעל "טיקעטס" פאר דריי הונדערט דאלאר.

שבת צו נאכטס, איז שוין זיסקינד ניט 'אויסגענאגנען' ווי זיין שטייגער איז געווען. ער האט זיך צוגויפגעשטעלט א ליסט פון אלע זיינע באקאנטע, פון זיין ווייבס לאנדסלייט, משפחה און סתם גוטע ברידער. זונטאג האט ער זיך אויפגעהויי־בען פריהער, זיך פיין אויסגעפוצט און זיך געלאזט אין נאס אריין.

אנגעקלונגען ביי איינעם פון די באר־קענטע:

— האלא! זעה נאר ווער עס איז דא, זיסקינד! איי א נאסט, א נאסט, וואס שעפעס פלוצלינג, זיצט, קומט אריין, וואס שטעהט איהר ביי דער טיהר.

מען האט בערנארדן אריינגענומען צום ערשט אין "ליווינג רום", דערנאך געוויזען די "אימפרוווומענטס" פון דער הויז. אריינגעפיהרט אין "בעד רום", גע־זייסען טרעפען וויפ'ל די מעבעל באר־טרעפען... באטראכט די קיטשען און אפילו "אין סעלער" אראפגעפירט אלץ ווי אן איינענער מענש.

נאכדעם ווי זיסקינד איז געווען אין "דיינינג רום", געטרונקען א פיין גלעז זעל טיי, האט ער זיך ענדליך געכאפט, אז "ווייג" ווארט שוין מיט'ן "דינער" און איז ארויס מיט לשון:

— איהר ווייסט נאך וואס איך בין געקומען? — און דערביי פארשעהמט געהאלטען דאס פעקעל טיקעטס, ווי א ממזר וואס מען וויל אונטערווארפען — איך וויל איהר זאלט נעהן אין אירישען טעאטער. מען שפעלט א גוטע "שאו" כ'לעבען איר וועט הנאה האבען...

— וואס עפעס אין מיטען דערינען אין טעאטער? האט זיסקינד פריינד'ס פרוי זיך מיט פארוואונדערונג אנגערופען.

זיסקינד האט שוין דערצעהלט דעם נאנצען אמת און געשילדערט די לאנגע פון דער סטרייקיווער שרפה.

האט זיך דער מאן אין די פרוי לאנג מישב געווען און באשלאסען:

—מילא, אז איהר זעגט שוין דא, וועלען מיר נעמען א י י ן טיקעט, בער־נארד האט זיי דערלאנגט דעם בילעט און געווארט אויף א טשעק.

רופט זיך אן זיין פריינד:

— אויב אזוי, מיסטער זיסקינד, וואלט שוין געווען א יושר, אז איך זאל ביי אייך אויך עפעס לייזען. איהר פאר־שטעהט ניט אזוי איך ווי מיין אידענע, זי באלאנגט צו א 'ליידיס אוקזיליערי', מאכען זיי א באל, די "טיקעטס" זיינען ניט טייער, נעהמט עטליכע . . .

האט זיך בערנארד געטראכט, אז ווי באלד מען האט אהן אזוי וואהרום אויס־גענומען, מכבד געווען מיט אלדאס גוטס און מען האט איהם ניט אפגעזאגט פון צו קויפען א בילעט, טאר מען דאך קיין חזיר ניט זיין און —

ער האט גענומען פינף טיקעטס צום באל, ווייל די ליידי האט שוין געהאט אויסגערעכענט ווער עס וועט אלץ געהן פון זיין הויז פונקט פינף.

מיט א פערטעל שעה שפעטער טרעפט זיסקינד זיינעם א געווענענס באדרעדער אין סטריט־קאר.

— האלא איזי!

— האלא מיסטער זיסקינד!

— ווי געהטס? "האו איז די ביז־נעס?"

— טהענקס, פיין!

און שמועסענדיג אזוי, האט שוין בערנארד זיך ניט געפרעגט קיין סך, ארויסגענומען צוויי בילעטען און דער־לאנגט איזין אין באפוילען:

— ניב אהער פיער דאלאר!

— וואס מיינט איהר?

— ניב פינף, וועל איך דיר א רעשט געבען איינעם...

הכלל, בערנארד האט ארייננעלייגט לשון אין זיין געווענענס באדרעדער און געפועלט ער זאל נעהמען די צוויי טי־קעטס.

אבער אנשטאט געלט, האט דער גע־ווענענער באדרעדער ארויסגענומען א ביכעל מיט "ראפעלס" און זיך געפרעגט:

— וויפיעל?

— וואס וויפיעל?

—וויפיעל ראפעלס ווילט איהר, מיין "ארגאניזיישאן" שפיעלט אויס א־נייע סטייווסענט פיאנא און א ראדיא־סעט. וואס מעהר איהר וועט נעהמען, אלץ מעהר האט איהר א "טשאנס" צו געווינען. חוץ דעם ניט עס אייך א געלעגענהייט ביי־צוזיין א גרויסען יום טוב. אויפ'ן "אווענט", דארט וועט מען אויסשפילען און איהר וועט זיך קאנען איבערצייגען אין דער ראיעלקייט פון דער פיאנא...

הכלל, ווען די סטריט־קאר איז צוגע־קומען צו זיין גאס האט שוין זיסקינד געהאט א גאנץ ביכעלע מיט צעהן "ראפעלס" און ניט מעהר צוגעצאהלט ווי צוויי דאלאר, דערפאר האט ער געהאט אן אדרעס מיט א פארויכערונג, אז אויף יענעם פלאץ וועט מען איהם ניט אפזאגען פון צו נעמען דיסטענס פאר אזא וויכ־טיגען בעגעפיט.

פארנאכט רופט זיסקינד דורכ'ן טע־לעפאן "לאנג דיסטענס":

— העלא מייק?

— ווער איז, בערנארד? וואס איז בערנארד?... דו מיזט מיך זעהן? נעהם דעם "באס" און קום אריבער... אלרייט?... באי־באי . . .

ציגעקומען צו מייק'ן איז ער ניט אזוי לייכט. א טעקסי האט איהם ארומ־געפיהרט ארום איבער דעם שטעדטעל דריי מאל, דערקענט א 'גרינעס' און גע־נומען ביי איהם דריי דאלאר מיט אכציג סענט, האט ער שוין די צוואנציג סענט "טשענזש" איבערגעלאזט דעם שאפער א טיפ.

— וואס אזוי "האדי" בערנארד?

(פארזעצונג אויף פיידזש 7)

מיין ווייב אויף דאטשע

געזונגען פון א באווייבטען.

גוט יום־טוב, רבותי! געשפאנט איז די קליאטשע,
אין ס'פארט זיך מיין ווייבעל ארויס אויף דער דאטשע,
מיין שמחה איז מעכטיג און זיס.
איך וועל איר די טובה קיינמאל נישט פארגעסען,
זי וועט אויף זיך נעמען דארט פונטען פון עסען
און איך... אויף זיך פודען געווים...

איך וועל איר אויך ליבינקע בריוועלאך שרייבען,
אז זי מעג וואס מערער, וואס לענגער פארבלייבען —
כאטש גרויס אין מיין בענקשאפט און שטארק...
איך וועל איהר אויך שיקען קושען און גלעטען —
דערווייל... וועט א מיידעל איר שטעלע פארטרעטען
אין שטוב און אין גאס, אין אין פארק...

געבענשט זאלסטו זיין, א די טייערע קליאטשע,
וואס די פירסט מיין ווייבעל אוועק אויף א דאטשע:
עס הויבט זיך מיט שטאלץ מיין קאפ!
איך בין א באנייטער! איך בין א דערפרישטער!
אט פונקט ווי איצט א קאבינעט־מיניסטער,
וואס קוקט צום וועהלער אראפ...

דער בלאנדער.

אפאריזמען מיט פירושים

(במקום פעליעטאן)

פון אברהמ'ל.

דער שוטה גיט, דער חכם נעהמט — נאר ס'וועגדט זיך, וואס און וואו?
דער נאר גיט אפט אז "ארגומענט"
דער חכם נעהמט עס צו.

* * *

א נאר. — ווי זאגט מען, — איז א צער...
קוים האט ער געלט אין באר,
חכמים ווארטען אויף זיין ווארט,
ווי ער וואלט זיין א "צאר".

* * *

מען דערט, אז "וויסען איז מאכט"...
דערפאר דער הינדו טראכט:
"ווי וועה וואלט מיר געווען — אה, ווען
מיין העלפאנד ווייסט זיין מאכט!"

* * *

"די ליעבע שטארק איז, ווי דער טויט"...
א שפאס? עס געהט א רויך!
דאס לעבען אבער שטארקער איז
און לעבט זי איבער אויך.

* * *

"די בעסטע סחורה — תורה איז"...
נעווים! זי האט א ליסט
פון הונדערטער "עליות". וואס
מען קרינט זיי ניט — אומזיסט!

* * *

אז "מארשארטי רעגירט" —
מען אייך א בלאף!...

ווייל איך קען א דיקטאטאר,
וועלכער הערט איהר, ווי דעם "רוב"...

* * *

"א חתן איז צום קעניג גלייך" —
נאר ביז דער חופה בלויז...

* * *

א נאר. — ווי זאגט מען, — איז א צער...
קוים האט ער געלט אין באר,
חכמים ווארטען אויף זיין ווארט,
ווי ער וואלט זיין א "צאר".

* * *

מען דערט, אז "וויסען איז מאכט"...
דערפאר דער הינדו טראכט:
"ווי וועה וואלט מיר געווען — אה, ווען
מיין העלפאנד ווייסט זיין מאכט!"

* * *

"די ליעבע שטארק איז, ווי דער טויט"...
א שפאס? עס געהט א רויך!
דאס לעבען אבער שטארקער איז
און לעבט זי איבער אויך.

* * *

"די בעסטע סחורה — תורה איז"...
נעווים! זי האט א ליסט
פון הונדערטער "עליות". וואס
מען קרינט זיי ניט — אומזיסט!

* * *

אז "מארשארטי רעגירט" — "מעמבערס" האט ער אויך נארניט געטאן,
ניט געקוקט אויף דעם וואס די "קאנדי־שאנס" זיינען געווען זעהר גינסטיגע, מען
האט געקענט אריינטרעטען אהן איינ־טריט געלט, אהן א דאקטאר אונטערזוכונג און פאר דעם ערשטען מאנאט ניט צאה־לען.

ווער עס האט געברענגט מעהר, ווער ווענינער, אלע האבען אריינגעבראכט נייע מיטגליעדער, בערנארד — קיין איינעם ניט.

— עס איז געגוג שעהן פון מיין זייט — האט ער געטענה'ט, אז איך באלאנג אין 'דאט'ס אל..."

אבער איינמאל, ביי א ספעשעל מי־טינג, וואס מען האט צונויפגערופען פון דער סאסייטי "שלום ושלוה אנשי בני סטריקאוו", און עס האט זיך געהאנדעלט אין א וויכטיגע זאך, דהינו, גאנץ סטרי־קאוו איז אפגעברענט געווארען, מען שלאפט דארט אונטערן פריען הימעל און מען נעהט אויס פאר א ביסען בלויט, נאכדעם ווי דער פרעזידענט האט איבער־גלייענט דעם בריעף וואס דער סטריקא־דער רב האט געשיקט צו "די ליעבע ברי־דער אחים רחמנים פון יענער זייט ים" האט שוין אפילו בערנארד זיסקינדס גלייכגילטיגקייט זיך געריהרט. און נאך דעם ווי מען האט "געמאכט פארשידענע פארשלאגען" און "געשטיצט" די פאר־שלאגען, זיי אפגעשטימט און דורכגעווארי־פען, האט זיסקינד געמאכט אזא פאר־שלאג:

— ברודער טשערמאן און ברידער מעמבערס! איך שלאג פאר, מען זאל מאכען א טעאטער־אונטערנעהמונג, זאל יעדער דא "געטעקסט" ווערען מיט הונ־דערט דאלאר, דאס הייסט יעדער מעמ־בער זאל נעהמען פאר הונדערט דאלאר "טיקעטס" צו פארקויפען און איך נעהם אונטער פאר גאנצע דריי הונדערט דאלאר . . .

מען האט דעם פארשלאג שטארק אונטערגעשטיצט. מען האט געשטעלט צו דער אפשטימונג ווער עס איז געווען פאר און ווער געגען, מען האט דעם פארשלאג אנגענומען מיט אן אויסבעסערונג, דאס הייסט, אז מען קאן ניט "טעקסען" די מעמבערס, נאר וואס דען, אזוי ווי ברו־דער זיסקינד האט זיך אליין ארויסגערי־פען צו פארקויפען פאר דריי הונדערט דאלאר טיקעטס, זיינען מיר דאך שוין זיכער מיט א "סוקסעס" די איבערגיג ברי־דער וועלען פארשטעהן זייערע פליכטען און אויך זעהן צו פארשפרייטען בילעטען.

האט מען גערונגען א טעאטער און בערנארד זיסקינד האט געקראגען א פע־קעל "טיקעטס" פאר דריי הונדערט דאלאר.

שבת צו נאכטס, איז שוין זיסקינד ניט 'אויסגענאגנען' ווי זיין שטייגער איז געווען. ער האט זיך צוגויפגעשטעלט א ליסט פון אלע זיינע באקאנטע, פון זיין ווייבס לאנדסלייט, משפחה און סתם גוטע ברידער. זונטאג האט ער זיך אויפגעהויי־בען פריהער, זיך פיין אויסגעפוצט און זיך געלאזט אין נאס אריין.

אנגעקלונגען ביי איינעם פון די באר־קענטע:

— האלא! זעה נאר ווער עס איז דא, זיסקינד! איי א נאסט, א נאסט, וואס עפעס פלוצלינג, זיצט, קומט אריין, וואס שטעהט איהר ביי דער טיהר.

מען האט בערנארדן אריינגענומען צום ערשט אין "ליווינג רום", דערנאך געוויזען די "אימפרוווומענטס" פון דער הויז. אריינגעפיהרט אין "בעד רום", גע־זייסען טרעפען וויפ'ל די מעבעל באר־טרעפען... באטראכט די קיטשען און אפילו "אין סעלער" אראפגעפירט אלץ ווי אן איינענער מענש.

נאכדעם ווי זיסקינד איז געווען אין "דיינינג רום", געטרונקען א פיין גלעז זעל טיי, האט ער זיך ענדליך געכאפט, אז "ווייג" ווארט שוין מיט'ן "דינער" און איז ארויס מיט לשון:

— איהר ווייסט נאך וואס איך בין געקומען? — און דערביי פארשעהמט געהאלטען דאס פעקעל טיקעטס, ווי א ממזר וואס מען וויל אונטערווארפען — איך וויל איהר זאלט נעהן אין אירישען טעאטער. מען שפעלט א גוטע "שאו" כ'לעבען איר וועט הנאה האבען...

— וואס עפעס אין מיטען דערינען אין טעאטער? האט זיסקינד פריינד'ס פרוי זיך מיט פארוואונדערונג אנגערופען.

זיסקינד האט שוין דערצעהלט דעם נאנצען אמת און געשילדערט די לאנגע פון דער סטרייקיווער שרפה.

האט זיך דער מאן אין די פרוי לאנג מישב געווען און באשלאסען:

—מילא, אז איהר זעגט שוין דא, וועלען מיר נעמען א י י ן טיקעט, בער־נארד האט זיי דערלאנגט דעם בילעט און געווארט אויף א טשעק.

רופט זיך אן זיין פריינד:

— אויב אזוי, מיסטער זיסקינד, וואלט שוין געווען א יושר, אז איך זאל ביי אייך אויך עפעס לייזען. איהר פאר־שטעהט ניט אזוי איך ווי מיין אידענע, זי באלאנגט צו א 'ליידיס אוקזיליערי', מאכען זיי א באל, די "טיקעטס" זיינען ניט טייער, נעהמט עטליכע . . .

האט זיך בערנארד געטראכט, אז ווי באלד מען האט אהן אזוי וואהרום אויס־גענומען, מכבד געווען מיט אלדאס גוטס און מען האט איהם ניט אפגעזאגט פון צו קויפען א בילעט, טאר מען דאך קיין חזיר ניט זיין און —

ער האט גענומען פינף טיקעטס צום באל, ווייל די ליידי האט שוין געהאט אויסגערעכענט ווער עס וועט אלץ געהן פון זיין הויז פונקט פינף.

מיט א פערטעל שעה שפעטער טרעפט זיסקינד זיינעם א געווענענס באדרעדער אין סטריט־קאר.

— האלא איזי!

— האלא מיסטער זיסקינד!

— ווי געהטס? "האו איז די ביז־נעס?"

— טהענקס, פיין!

און שמועסענדיג אזוי, האט שוין בערנארד זיך ניט געפרעגט קיין סך, ארויסגענומען צוויי בילעטען און דער־לאנגט איזין אין באפוילען:

— ניב אהער פיער דאלאר!

— וואס מיינט איהר?

— ניב פינף, וועל איך דיר א רעשט געבען איינעם...

הכלל, בערנארד האט ארייננעלייגט לשון אין זיין געווענענס באדרעדער און געפועלט ער זאל נעהמען די צוויי טי־קעטס.

אבער אנשטאט געלט, האט דער גע־ווענענער באדרעדער ארויסגענומען א ביכעל מיט "ראפעלס" און זיך געפרעגט:

— וויפיעל?

— וואס וויפיעל?

—וויפיעל ראפעלס ווילט איהר, מיין "ארגאניזיישאן" שפיעלט אויס א־נייע סטייווסענט פיאנא און א ראדיא־סעט. וואס מעהר איהר וועט נעהמען, אלץ מעהר האט איהר א "טשאנס" צו געווינען. חוץ דעם ניט עס אייך א געלעגענהייט ביי־צוזיין א גרויסען יום טוב. אויפ'ן "אווענט", דארט וועט מען אויסשפילען און איהר וועט זיך קאנען איבערצייגען אין דער ראיעלקייט פון דער פיאנא...

הכלל, ווען די סטריט־קאר איז צוגע־קומען צו זיין גאס האט שוין זיסקינד געהאט א גאנץ ביכעלע מיט צעהן "ראפעלס" און ניט מעהר צוגעצאהלט ווי צוויי דאלאר, דערפאר האט ער געהאט אן אדרעס מיט א פארויכערונג, אז אויף יענעם פלאץ וועט מען איהם ניט אפזאגען פון צו נעמען דיסטענס פאר אזא וויכ־טיגען בעגעפיט.

פארנאכט רופט זיסקינד דורכ'ן טע־לעפאן "לאנג דיסטענס":

— העלא מייק?

— ווער איז, בערנארד? וואס איז בערנארד?... דו מיזט מיך זעהן? נעהם דעם "באס" און קום אריבער... אלרייט?... באי־באי . . .

ציגעקומען צו מייק'ן איז ער ניט אזוי לייכט. א טעקסי האט איהם ארומ־געפיהרט ארום איבער דעם שטעדטעל דריי מאל, דערקענט א 'גרינעס' און גע־נומען ביי איהם דריי דאלאר מיט אכציג סענט, האט ער שוין די צוואנציג סענט "טשענזש" איבערגעלאזט דעם שאפער א טיפ.

— וואס אזוי "האדי" בערנארד?

(פארזעצונג אויף פיידזש 7)

א ראמאן אויף א שפאן

נעקומען, געזעהן,
און געזיגט,
געהייראט, און באלד
זיך צוקריגט...

סקאנדאלען, עס האלט
שוין ביי א גט,
א קוש, און זי
איבערגעגעבן...

און ווידער א ווארט
פאר א ווארט,
א קריעג, א געשלעג —
און אין קאורט...

א גט און דאן א
רעוואלווער...
און רוהיג לינט זי,
פונקט ווי ער...

אן אויפשריפט איצט גלאנצט
אויף גראניט:
"געניסט אייך דא
אייביגען פריעד!"

* * *

פארשטעהט זיך, אז דער קבצנ'טע
אויף שמינק און פאודער פעהלט
דערפאר פארמאגט זי שוין א נאז,
וואס איהר געזיכט פארשטעלט!

* * *

"דער שקר איז א קאליקע" —
דאס ווייסט איהר שוין געוויס...
פארוואס־זשע האט א "פאלשער טשעק"
געזונטע, שנעלע "פיס"?

* * *

"פארענטפערט יא, פארענטפערט ניט
די קשיא פון א נאר!"
ער קליגער וועט ניט ווערען מעהר
פון בעסטען קאמענטאר...

* * *

"די איי איז קליגער פון דער הוהן",
דערמיט, וואס זי איז טויט,
און דאך זי קיינמאל "ליינט זיך" ניט,
כל זמן דער שוהט שטעהט.

* * *

"עס האבען אויערען די ווענט",
דער קבצן זיי דערקענט,
ווייל אין זיין כאטש ארימער
רינט תמיד פון די ווענט.

* * *

"פארקאוועס זענען מול'דיג",
נאך מעהר ווי אונזער קארק...
זיי קענען אויסגעביגען זיין
און בלייבען "אייזען־שטארק".

* * *

די ליעבע — איז א ציבעלע,
וואס פיינט האט קיינער ניט,
כאטש ער פארגיסט א טרעהר דערביי
דאך — פרעסט מיט אפעטיט.

* * *

די טרעהרען פון פריען פארגלייכען
די דיכטער צו פערעל מיט רעכט,
ווייל טרעהרען פון ווייבער, ווי פערעל,
אויך זענען ניט אלע מאל עכט!

* * *

די ליעבע, ווי א שוועבעלע,
איז רויהערהייד נאך קאלט,
קוים הויבט עס זיך מיט פייער אז,
דעם קאפ פארלירט עס כאלד.

* * *

"די מארגען־שטונדע
האט נאלד אין מונדע",
געזאגט האט פריילין קליין,
ווען זי פארטאג ארויסגעשלעפט
פון גלאז האט פאלשע צייהן...

* * *

"די ארבייט מאכט דאס לעבען יום"
פון דעם, וואס ארבייט ניט...

אזוי באלעקט זיך אויך א פערד
פון פרעמדען אפעטיט...

* * *

א קראקאדיל־טרעהר איז די, וואס
א פאלשער מענש פארניסט!
דעם קראקאדיל אין פאלשקייט דאך
באשולדיגט מען אומזיסט!

* * *

"דעם גליקליכען שלאגט ניט קיין
שטונדע",
ער הערט ניט פון דלות דעם קלאגג,
דעם אומגליקליכען שלאגט זי אויך ניט,
פארזעצט איז זיין זייגער שוין לאנג.

* * *

אן אייזעל האט אויערען לאנגע,
און האט קיין געפיהל פאר מוזיק,
מיין ליעבסטע האט יאהרען שוין לאנגע
און זוכט נאך פון יונגען דאס גליק.

* * *

"פון איילענייש קומט ניט קיין ברכה"...
מע יענער דיין וועטשערע אויך
אין רעסטאראן אויסכאפען, זאל ער
און האלטען זיך אויך פאר'ן בויך;
און קוים נאר פארשלאפסטו דיין ליעבע
און יענער דיין בלה כאפט אויס.
איהם גלייך א בשנקעט זאלסטו מאכען,
ווייל דו ביזסט פון אומגליק שוין לוין!...

דער ליץ זאגט

ווייזט אונז א מאן וואס קאן ווירק־ליך הערשען איבער זיין פרוי, און מיר וועלען זיך... פאזיטיוו אנטזאגען צו געהן מיט איהם דורך א וואלד...

* * *

ליעבע אויף דעם ערשטען בליק איז ווי דער ערשטער שניי געגען דער זון: עס גלאנצט העל און צוגעהט שנעל.

* * *

א פרוי וואס האט בלויז איין חסרון, האט צוויי חסרונות. דער צווייטער חסרון איז דאס, וואס זי האט בלויז איין חסרון.

* * *

די פרוי איז פון יענע גרויסע אונ־ערווארטעטע ערשיינונגען, וועלכע פאי־סירען פון צייט צו צייט...

* * *

די פארצווייפלונג פון דער האפנונג, די האפנונג פון דער פארצווייפלונג — אט דאס איז די פרוי.

* * *

פרויען זענען די קאמישע בייל־אגע צום לעבען — זעהר אינטערעסאנט פאר קלוגע קינדער און דערוואקסענע נאראנים.

* * *

דאס רוב פרויען הויבען זיך ניט אויף די אידעאלען, נאר זיי ווארטען אז די אידעאלען זאלען זיך ארא־פלאזען צו זיי.

* * *

א פארהייראטע פרוי איז געגליכען צו אן אפענעם סוד — ביידע זענען ניט אינטערעסאנט.

ער'ט שוין ווייסען

זוהן: — פארוואס, טאטע, שטעלט מען פאר דעם נצחון אין דער געשטאלט פון א פרוי?

פאטער: — ווארט, מיין קינד, ווען וועסט אויסוואקסען, וועסטו ווייסען.

מאדע

מילד מיט קרעקערס עסט דער טאטע,
און די מאמע — גרינסען בלויז,
און די טאכטער וויל ניט פעט זיין,
און מען הונגערט דארט אין הויז.

ראסעלבפלייש און ייוך מיט לאקשען
האבען זיי ניט פיינט געווים...
נאר די מאדע הייסט ניט עסען,
און איהר ווייסט דאך ווי עס איז.

אז די מאדע הייסט ניט פעט זיין,
קויפט מען ניט אין הויז קיין ברויט,
אלע הונגערען איצט אונטער,
ווער אויס מאדע, ווער אויס נויט . . .

ביידע געכאפט

— וואס איז דער אונטערשיד פון א גנב ביז א ליינער?

— א גנב כאפט מען ביי דער האנט און א ליינער כאפט מען ביים ווארט.

לערן זיך, ברודער

פאציענט: — וואס זאל איך טאן? איך קען נישט עסען.

דאקטאר: — קוקט זיך צו ווי יענער עסט, ווען איהר זיך אויסלערנען.

זי האט עס

ער: — ראזע טייערע, פארוואס ניט א טראכט טאן אמאל ווענען חתונה האב־בען?

זי: — צו וועלכע גוטע יאהר ראדף איך עס האבען אמאן, איך האב ביי זיך אין הויז א הונט, א פאפונאי און א קאטער.

ער: — זיי פארנעמען ביי דיר דעם פלאץ פון אמאן? — האט ער זי גע־פרעגט מיט פארוואונדערונג.

זי: — אודאי, אודאי, וואס פאר א פראגע!

ער: — ווי אזוי?

זי: — נאר פשוט: דער הונט בור־טשעט שטענדיג, דער פאפונאי זידעלט זיך גאנצע טעג און דער קאטער פארר־ברענגט די נעכט אין דרויסען!

א ריכטיגער פרעזענט

א סצענקעלע.

פרוי: — ווייסט מיין טייערער, מארגען איז דער צווייטער טאג יום־טוב?

מאן: — ענטדעקט אמעריקע, נו א־ז וואס?

פרוי: — ווייסטו ניט וואס דער צווייטער טאג יום־טוב מיינט?

מאן: — עס מיינט נאר א גוטען מאלצייט מיט נאך א שאו.

פרוי: — און ווייטער נארניט?

מאן: — האלט ניט קיין קארטאפ־לעס אין מויל, זאג וואס דו מיינסט.

פרוי: — מארגען איז מיין דרייסיג־סטער געבורטסטאג.

מאן: — [illegible] ערעכט, גערעכט.

פרוי: — [illegible] זשע פאר א פרעזענט וועסטו מיר קויפען?

מאן: — א רעכען מאשין, זאלסט דעם חשבון פון דיינע יאהרען ניט פארגעסען.

Sunday

לסקי
די פאקטען קו־
זיין אָרט אין
יאנערען זענען
טען פון זיין
אלע ערצייגען
ניאל פאליטיק,
זיך ארומזוהען
אנע, דער ענג־
ען, דער מקור
די קאלאניאל
פיישען כאראק־
זוי עס מסתמא
האנדעלט זיך
נאר דאס
אנאצע ציוויליז־
אנצע, אז סוף
אלטונג פון
אפגעבען
ערהאבענער
ליחמה רעאלי־
ריגער פאר־
איז ענטשע־
אגנע אין א
מענליכער פא־
אויפקלעפר
ציוטיזם
ווארטע
ווארטע
ווארטע